

Šľachtiteľský program plemena oviec babydoll southdown

Úvod šľachtiteľského programu:

Tento šľachtiteľský program je vypracovaný s ohľadom na Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012 o zootecnických a genealogických podmienkach na plemenitbu čistokrvných plemenných zvierat, hybridných plemenných ošípaných a ich zárodočných produktov a na obchodovanie s nimi a ich vstup do Únie a ktorým sa mení Nariadenie (EÚ) č. 652/2014, smernice Rady 89/608/EHS a 90/425/EHS a zrušujú určité akty v oblasti plemenitby zvierat („nariadenie o plemenitbe zvierat“).

Šľachtenie oviec plemena babydoll southdown (BD) vychádza zo zákona č. 194/1998 Z. z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o šľachtení a plemenitbe“) a Smernice Rady 89/361/EHS týkajúcej sa čistokrvných chovných oviec a kôz. Napĺňanie šľachtiteľského programu sa vykonáva v súlade so zákonom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov, vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 18/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o identifikácii a registrácii oviec a kôz v znení neskorších predpisov. Vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 18/2001 Z. z. o vykonávaní kontroly úžitkovosti, kontroly dedičnosti a testovania úžitkových vlastností, kontroly zdravia, kontroly dedičnosti a testovania zdravia, hodnotenia zovňajšku hospodárskych zvierat, o založení a vedení plemennej knihy, založení a vedení plemenného registra, vedení predpísanej evidencie a o overovaní pôvodu hospodárskych zvierat, rozhodnutím komisie 90/254/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria pre schvaľovanie organizácií a združení chovateľov, ktoré zakladajú alebo vedú plemenné knihy pre čistokrvné plemenné ovce a kozy, rozhodnutím komisie 90/255/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria pre zápis čistokrvných plemenných oviec a kôz do plemenných kníh, rozhodnutím komisie 90/256/EHS, ktorým sa stanovujú metódy pre monitorovanie úžitkovosti a posudzovanie genetickej hodnoty čistokrvných plemenných oviec a kôz, rozhodnutím komisie 90/257/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria schvaľovania čistokrvných plemenných oviec a kôz a používania ich spermy, vajčiek a embryí na plemenárske účely, rozhodnutím komisie 90/258/EHS stanovujúcim zootecnické certifikáty o pôvode čistokrvných plemenných oviec a kôz, ich spermy, vaječných buniek a embryí. Napĺňanie tohto šľachtiteľského programu sa musí vykonávať v súlade so štatútom plemenných kníh pre ovce chované na Slovensku. Tento šľachtiteľský program vychádza aj z dlhodobými zásadami v predchádzajúcich štatútoch plemennej knihy pri šľachtení daného plemena na území Slovenskej republiky.

Napĺňanie a dodržiavanie tohto šľachtiteľského programu zaisťuje Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku – družstvo, ako uznaná chovateľská organizácia nesúca šľachtiteľský program podľa Nariadenia EPaR č. 2016/1012 a podľa zákona o šľachtení a plemenitbe poverená Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky vedením plemennej knihy a plemenárskej evidencie.

Šľachtiteľský program predstavuje súhrn na seba nadväzujúcich opatrení, ktorý sa skladá s konkrétnych šľachtiteľských, technických a organizačných opatrení, ktoré smerujú spravidla k zvýšeniu produkčných schopností jednotlivých populácií hospodárskych zvierat. Spojenie všetkých týchto zložiek plemenárskej práce do jedného systému predstavuje praktický šľachtiteľský program, ktorého efekt je vyjadrený genetickým ziskom jednotlivých vlastností a znakov. Každý šľachtiteľský program má svoju biologickú časť, technickú časť a ekonomickú časť šľachtiteľského programu.

Charakteristika plemena

Plemeno babydoll southdown je trpasličie plemeno oviec, vyznačujúce sa charakteristickým usmievavým vzhľadom, chované najmä v záujmových chovoch. Toto plemeno oviec pochádza zo Spojeného kráľovstva, z oblasti South Downs v anglickom grófstve Sussex. Predstavuje pôvodnú formu plemena oviec southdown, ktoré bolo zošľachtované od 19. storočia pre väčší rámec tela. Fragmenty pôvodnej, trpasličej formy boli objavené v 90. rokoch 20. storočia, odkedy sa babydoll southdown rozšíril v drobnochove najmä v západnej Európe, USA a Austrálii.

Exteriér plemena

Ovce plemena babydoll southdown sú miniatúrneho telového rámca. Výška dospelých oviec je od 50 do 62 cm. Výška dospelých oviec pod 50 cm a nad 62 cm nie je povolená. Barany sú zvyčajne väčšie ako bahnice, s obdĺžnikovým rámcom tela, výrazným pohlavným výrazom a musia mať zostúpené oba semenníky.

Hlava je stredne dlhá, primerane široká, extrémne široká hlava sa považuje za chybu. Mulec by mal mať strednú šírku a primeranú dĺžku a mal by byť rovný až mierne klenutý. Široký pysk dodáva ovciam typický usmievavý vzhľad. Spodné rezáky by sa mali dotýkať horného ďasna, podhryz alebo predhryz sú neprijateľné. Oči by mali byť veľké a živé. Prijateľné sfarbenie očí je od žltých po hnedé odtiene. Iné sfarbenie oka nie je povolené. Entropium (vychlípenie okraja viečka) nie je povolené. Ušnice by mali byť stredne hrubé a primerane dlhé. Postavenie ušnic je v jednej rovine s temenom hlavy, ušnice by nemali byť veľmi vzpriamené ani visiace a sú z časti pokryté krátkou vlnou alebo len srstou. Plemeno je bezrohé. Pri baranoch sa môžu vyskytovať malé, približne 2 cm dlhé rožky, ktoré sa považujú za chybu.

Krk by mal byť primerane dlhý a vzpriamený, pri koreni široký a plynulo prechádzať do pliec bez zvrásnenia na koži. Plecia by mali byť dobre osvalené a plynulo prechádzať do rebier. Mali by byť tiež v jednej rovine s chrbtom. Šírka v pleciach by mala byť menšia ako šírka v bokoch. Príliš široké plecia nie sú povolené.

Chrbát by mal byť o niečo dlhší, ako je výška ovce. Rebrá by mali byť hlboké, široké a dobre klenuté. Bedrá by mali byť dlhé, široké a hrubé. Stehná by mali byť hlboké a výrazne osvalené. Zadok má byť široký, stredne dlhý a relatívne plochý. Koreň chvosta by mal byť vysoko, na úrovni mulca, pri prirodzenom ostrážitom postoji ovce.

Predné končatiny by mali byť krátke a rovné. Zadné končatiny by mali byť postavené mierne naširoko, ale rovno pod ovcou s miernym uhlom v kolenom a päťovom kĺbe a miernym sklonom sponky. Vemeno bahnic by malo byť široké, dobre upevnené s dvoma ceckami, pacecky nie sú povolené.

Koža je pevná, sivej až jasno ružovej farby pri ovciach s bielym rúnom a v tmavých odtieňoch pri ovciach s čiernym rúnom. Pri sivobielom sfarbení rúna je koža pyskov a nozdier ružová neskôr by sa mala sfarbiť na tmavosivo, svetlosivo alebo modrosivo. Škrvny v oblasti mulca sú bežné a prijateľné. Pri čiernom sfarbení rúna je akceptované len čierne sfarbenie kože pyskov a nozdier. Jasná ružová farba kože pyskov a nozdier bez akejkoľvek pigmentácie v dospelosti nie je povolená.

Rúno je jemné, priliehavé, husté a pokrývajúce celé telo. Na končatinách rúno siaha až po zápästný resp. päťový kĺb. Vlna by mala byť jemná s priemerom 23,5 – 29 μm sortimentu A až B. Rúno by malo byť jednofarebné, bieleho, sivobieleho alebo čierneho sfarbenia, s nie viac ako jednou škvrnou väčšou ako 10 cm na akejkoľvek oblasti tela ovce. Čierne sfarbené ovce môžu v dospelosti vyblednúť do tmavosivého sfarbenia.

Hlava je pokrytá srstou vo sfarbení od veľmi svetlohnedej cez hnedú, škoricovú až po myšaciu sivú pri ovciach s bielym rúnom. Strakatosť v odtieňoch týchto farieb je akceptovaná, ale uprednostňuje sa jednofarebné sfarbenie. Pri čiernom sfarbení rúna je farba srsti na hlave a končatinách čierna. Paznechty by mali byť čierne alebo sivé s možnými bielymi pruhmi. Celkom biele paznechty nie sú povolené.

Úžitkové vlastnosti plemena

Ovce plemena babydoll southdown sa primárne chovajú ako záujmové miniatúrne plemeno. Plemeno je adaptabilné a odolné voči nepriaznivým poveternostným podmienkam. Je ranné. Bahnice dosahujú plodnosť na obahnenú ovcu 130 % a vyznačujú sa veľmi dobrým materinským správaním. Pôrodná hmotnosť jahniat je 1 až 2 kg.

Postup šľachtienia plemena

Základnou formou šľachtienia plemena bude čistokrvná plemenitba so zámerom, aby sa parametre chovaných oviec udržali na úrovni parametrov, ktoré sú uvedené v plemennom štandarde. Základom šľachtiteľskej práce je správne vytypovanie geneticky najlepších jedincov do pozície rodičov ďalšej generácie. Pozitívny genetický vývoj populácie je zabezpečovaný najmä výberom vhodných plemenných baranov. Nakoľko je v Slovenskej republike populácia plemena babydoll southdown málopočetná, tak je nevyhnutný nákup nepríbuzných plemenníkov z chovov v zahraničí.

Plemenný štandard a chovný cieľ plemena oviec babydoll southdown chovaného v SR

Hlavné ukazovatele:

Ukazovateľ		babydoll southdown (BD)
Úžitkové zameranie	<i>Plemenný štandard</i>	záujmové miniatúrne plemeno s dobrým materinským správaním
	Chovný cieľ	záujmové miniatúrne plemeno s dobrým materinským správaním
Hmotnosť bahníc	<i>Plemenný štandard</i>	25 – 45 kg
Hmotnosť plemenných baranov	<i>Plemenný štandard</i>	40 – 60 kg
*Hmotnosť jariek	<i>Plemenný štandard</i>	min. 25 kg
**Hmotnosť aukčných baranov	<i>Plemenný štandard</i>	min. 40 kg
Výška v kohútiku bahníc	<i>Plemenný štandard</i>	50 – 58 cm
Výška v kohútiku baranov	<i>Plemenný štandard</i>	55 – 62 cm
Výška v kohútiku aukčných baranov	<i>Plemenný štandard</i>	max. 61 cm
Jemnosť vlny	<i>Plemenný štandard</i>	23,5 – 29 µm, sortiment A - A/B - B
Plodnosť na obahnenú ovcu	<i>Plemenný štandard</i>	130 %
	Chovný cieľ	150 %

*hmotnosť jahničiek do 1 roka musí byť minimálne 2/3 živej hmotnosti bahníc

**uvádzaná hmotnosť sa týka baranov vo veku nad 1 rok, do 1 roka musí mať baran minimálne 2/3 živej hmotnosti aukčného barana